

RENAȘTEREA

„Căci sunteți cumpărați cu preț mare! Preamăriți, dar, pe Dumnezeu în trupul vostru.

I Corinteni 6, 20.

Organul Episcopiei ortodoxe române a Vadului, Feleacului și Clujului

Redactor: Prot. A. FAUR

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Malinovski Nr. 18.

PREOT al LUI HRISTOS

Problema reîncadrării Bisericii Unite în marea masă a Ortodoxiei, a dat multă bătaie de cap unor credincioși și preoți mai babetnici. Și mai ales *accestora din urmă*. Crescuți de mici în convingerea că Biserica Apuseană reprezintă divinul pe pământ, pe când celelalte confesiuni nu sunt altceva de cât bisericute care s'au rupt dela trunchiul bătrân al Catholicismului, așteptau ca „unitatea credinței” să se desăvârșească sub forma visată de ei. Acțiunea măreață din toamna anului trecut le-a răstălmăcit așteptările și astfel o bună parte din ei au rămas desorientați. Unii s'au recules mai apoi, o mică parte însă au rămas până azi fără să poată lua o hotărâre decisivă.

Noi le respectăm convingerile; numai să fie sănătoase și ducătoare la scop.

În această luptă cu sine însuși însă ne apare figura luminată a unui cucernic preot revenit, care, după câțva timp de frământări cu conștiința sa, a ajuns la o hotărâre care l-a împăcat pentru totdeauna.

— Sunt preot, și-a zis Cucernicia Sa, și atâția ani am propovăduit pe Mântuitorul Hristos în mijlocul credincioșilor ce mi-au fost încredințați. Am fost alături de ei în bine și în rău și acum când ei au înțeles să se facă una cu neamul, eu să mă îndepărtez de ei? A-i părăsi e tot una cu a abdica dela îndatorirea mea de preot-duhovnic și a-i lăsa fără mângăerea duhovnicească pe care o așteaptă din fața sfântului altar. Sunt preot; *preot al lui Hristos* și în această calitate nu pot decât să fiu alături de poporul din mijlocul căruia m'am ridicat și în slujba căruia mi-am pus toate puterile de muncă din momentul hirotonirii. Pe el se cuvine să-l urmez!

După cum se vede, judecata a fost clară. Și noi adăugăm: Rămânând alături de popor, a rămas în ogașia sfântă a

neamului, alături de poporul nostru.

Și a părăsi acest popor, pentru simplul motiv că acum a înțeles să se reîntoarcă *acasă*, echivalează cu o dezertare dela datorie. Dacă nu stai alături de popor în momentele cruciale prin care trece, atunci când vei sta?

Nu sunt proroc și nici nu încerc să scrutez zarea viitorului pentru a spune ce anume evenimente se vor proiecta la orizont. De ziua de mâine are cine se îngriji.

Un lucru însă e clar. Pe zi ce trece nedumeririle dispar. Credincioșii noștri, care pe alocurea au fost crescuți în rezervă față de Ortodoxie, astăzi, când văd că între serviciile divine care se fac acum și cele făcute mai înainte de reunire, nu e nicio deosebire, încep să-și dea seama că noi una am fost. Și așa și este: una am fost.

La 1698 s'a spus textual în actul atanasian că „toată legea să stea pe loc”. Frații de atunci, trecând la legea împăratului din Viena și-au păstrat și pe mai departe cărțile de ritual așa cum le-au avut din tiparnițele ortodoxe. Mai târziu, când s'a organizat tipografia din Blaj, nu s'a făcut altceva decât s'au retipărit cărțile ortodoxe, trecând pe coperta lor numele episcopului sau a mitropolitului unit, dându-se prin aceasta aparență că acesta de acum sunt numai ale lor.

Că nu s'a schimbat nimic în rânduiala noastră o arată și faptul că atâția preoți reveniți o mărturisesc acum, că în lipsa unor cărți de slujbă, au cumpărat dela București ceea ce au aflat fără ca prin aceasta să se surpe tronul pontifical, sau să fie dați anatemei de întâi lor înaintestătători.

În tot lungul șir al celor două sute cincizeci de ani am rămas ceea ce am fost, creștini dreptcredincioși și dreptcredincioși e bine să rămânem.

Nu putem trece cu vederea faptul că în anii 1872—1882 sinoadele ținute sub Mitropolitul Vancea au încercat o îndepărtare de trecut, căutând să înglobeze românimea uniata în marea apă a Catholicismului.

„Dar ceea ce făcu Mitropolitul Vancea în 1872—1882 — zice istoricul uniata N. Deusușianu — întrece de o mie de ori ceea ce a făcut episcopul Atanasie la 1698. Sinoadele Mitropolitului Atanasie nu primiră nici o dogmă catolică... Consiliile Mitropolitului Vancea primiră toate dogmele catolice, toată credința catolică... Episcopul Atanasie fusese silit de grelele împrejurări de atunci, dar el făcu unirea cu Roma în sens național. Mitropolitul Vancea însă fără să fie constrâns de evenimente politice, ori de altă natură, făcu o unire catolică și în contra voinței poporului român. Astfel că din punct de vedere al catholicismului unirea cea mare catolică... nu o făcu episcopul Atanasie, ci Mitropolitul Vancea“.*

Așa glăsuște istoria. Noroc însă pentru noi că inovațiile introduse în doctrină prin cele două sinoade ale Mitropolitului Vancea n'au avut răsunet în conștiința credincioșilor uniati. Cu Papa n'au avut nimic fiecare l-a cinstit dela distanță, cu azimă nu s'au cuminecat, de filioque nu s'au ocupat iar pentru sufletele morților au

*) Dr. G. Popovici, Uniunea Românilor din Trans. cu Bis. Rom.-Cat. Lugoj 1905, pag. 200.

continuat a se ruga așa cum au învățat din cărțile noastre de ritual, fără să-și mai facă scrupul de conștiință din purgator. Că o fi sau nu o fi, pe ei puțin i-a interesat, una știind să dea morților ceea ce-i a morților, cum au învățat din străbuni și cum facem și astăzi.

La dreptul vorbind, aceasta este realitatea. Și pe noi realitatea ne interesează.

Deasemenea, cuvintele prin care exprimăm un adevăr interesează mai puțin. Pentru că „dah” sau „spirit” acelaș este, iar mila lui Dumnezeu fie că o cerșim prin „Doamne miluește” sau „Doamne îndură-te” aceeași binecuvântare o aduce, numai să fim vrednici de binecuvântarea Cerului. Tocmai apropierea mare care a fost și a rămas între cele două biserici românești a ajutat la înțelegerea preoțimii și a credincioșilor noștri din parohiile mixte. Au fost atâtea cazuri unde preoții serveau și înainte în comn la anumite festivități, lucru ce umplea cu lacrimi ochii ascultătorilor, se suplineau reciproc în vreme de năcaz și atâtea altele care nu pot fi sulate într'un articol de gazetă.

Acțiunea din toamna anului trecut a pus capăt unui capitol așteptat și ne-a adus pe toți în albia veche a românismului autohton.

Încadrându-se fiecare frate preot în rândul preoțimii vechi a rămas și pe mai departe slujitor al poporului și prin el al lui Hristos, Domnul nostru, de care ne-am legat sufletul încă dela zămislirea noastră ca neam.

Pr. AUG. FAUR

MEDITAȚIE

— În fața Sfântului Potir: Pocăință —

„N'am venit să chem la pocăință pe cei drepti, ci pe cei păcătoși.” (Mc. 2, 17).

Sufletul nostru mănecă spre sfântă Casa Domnului. Este vremea cea bine primită. Este vremea postului, a muștrării cugețului, a curățirii simțurilor noastre. Stăruitor ne cheamă Domnul la sine. Ne îndeamnă să ne împărtășim din masa spirituală

spre vindecarea patimilor și spre luminarea sufletelor noastre. „Veniți la mine toți cei ostenți și îngreuiți și eu vă voi odihni (Mt. 11, 28); veniți că iată gata sunt toate (Lc. 14, 17). Cel ce vine la mine nu va flămânzi, și cel ce crede în mine, nu va înseta niciodată” (Ioan 6, 35).

Doamne, glasul Tău ne pătrunde le inimă. Cu urechile sufletului

nostru luăm aminte la poftirea ce ne faci. Dar nu îndrăznim să ne apropiem de sfânta Ta masă. Ni rușine de noi înșine. Cugetul vădește greimea păcatelor. Noi suntem ca omul cel căzut între tâlhari. Răutățile au intrat în casa inimii și ne-au deșertat de îndemnul faptelor bune. Cele din lăuntru ni s'au tulburat. Mintea, cugetul și rărunchii s'au rănit, s'au făcut părtaș lucrurilor celor rele.

Ca vameșul ne-am ispitit de bunurile cele pieritoare; am uitat să umblăm pe căile cele drepte, am uitat adevărul tău »căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea lui, și toate acestea se vor adăuga vouă (Mt. 6, 33).

Ca fiul cel rătăcit, am cerut partea ce ni se cuvenea. Cu dărrurile ce ne-ai dat am plecat în vălmășagul lumii, în largul vieții omenești plină de ispite și de cântecul desmierdărilor — și am căzut în cumplita robie a patimilor care ne-au istovit până am rămas goli de bunătați și pustiiți.

Totuș vrem să ne venim în fire, să fim mai lângă tine Doamne, sub acoperământul aripilor tale, dorim să ne întoarcem acasă, oaspeții tăi. Ne-am adus aminte de cuvântul tău: »pe cel ce vine la mine nu-l voi scoate afară (Ioan 6, 37), și n'au trebuință cei sănătoși de doctor, ci cei bolnavi, că n'am venit să chem la pocăință pe cei dreți, ci pe cei păcătoși« (Mc. 2, 17). Dar nu avem pocăință. Sufletul este nesimțitor, nu se îndurerează. Strigăm în lăuntru nostru: »O, cine va da capului nostru, apa cea fără de nume, care să ni-l spele. Și cine ochilor noștri izvoare de lacrimi, cu care să plângem întotdeauna pe înduratul Dumnezeu? Și să cerem dela El ca să trimită Dar

nouă păcătoșilor și să ne scape din marea cea înebunită, care cu valorile păcatului înviforează neconținut inima noastră (sf. Efrem Sirul). Doamne la cine ne vom duce? Numai la Tine că tu ești izvorul vieții și întru lumina ta vom vedea lumina. Dă-ne darul pocăinții izbăvitoare. Ajută-ne să ne pocăim cu inimă înfrântă, ca femeia cea păcătoasă, care plângând a început să ude picioarele Tale și cu părul capului le ștergea. Ca pe Zacheu vameșul în casa căruia ai poposit, iartă-ne și ne mântuește. Apostolul cel mai bătrân — Petru — și-a plâns cu amar greșelile și căderile lui;

tară cutremurându-se în ființa lui nu l-ai uitat și nu l-ai lăpadat până în sfârșit. Caută, Doamne, vezi și a noastră netrebnicie și nu-ți întoarce fața Ta de către noi. Picură Doctore sfinte, darul lacrimilor în inima noastră ca prin sîta lor să vedem lumina cea adevărată, și să pășim pe calea care duce ia viață. Să ne umplem de adâncă smerenie, pocăință dreaptă și așa spălați și curățiți să ne apropiem cu frica lui Dumnezeu, cu credință și dragoste de taina trupului și sîngeiui Hristosului Tău. Amin.

Părintele CÂMPIANU

ORIZONTURI NOI

În ședința Marelui Adunări Naționale, ținută la 28 Dec. 1948, secretarul general al Partidului Muncitoresc Român și vice președinte al Consiliului de Miniștri, Domnul Gheorghe Gheorghiu-Dej, a expus Planul de Stat al Republicii Populare Române, proiectat pentru anul 1949.

Acest Plan de stat, de proporții largi, care cuprinde toate ramurile, a fost primit de către Marea Adunare Națională cu multă și pe deplin justificată însuflețire. Am spus: pe deplin justificată, fiindcă alcătuirea acestui plan și punerea lui în aplicare, va constitui o nouă etapă pe drumul construirii socialismului în Republica noastră Populară.

Condițiile în care se pornește la realizarea planificării economiei noastre sunt prielnice. În vreme ce în țările încâtușate de regimul capitalist și ațâțător la războiu, starea economică se înrăutățește din zi în zi, colaborarea politică și economică între Uniunea Sovietică și țările cu democrație populară și iubitoare de pace se întărește tot mai mult.

Planificarea economiei nu este o operațiune posibilă sub orice regim social și politic, cum ar vrea să o prezinte teoreticienii diametral opuși

ai regimului socialist, fiindcă, această planificare necesită anumite condiții și în primul rând: smulgerea puterii politice și economice din mâna capitaliștilor și conducerea politică a Statului de către clasa muncitoare.

Ori, condițiile în care se pornește planificarea economică în Republica noastră Populară, sunt prielnice tocmai prin faptul că puterea politică se află în mâinile celor ce muncesc.

Măsurile pentru planificarea economică s'au luat numai după naționalizarea întreprinderilor industriale, bancare, etc., înfăptuită la 11 Iunie 1948, când clasa muncitoare a luat sub conducerea sa directă aceste întreprinderi.

Starea de haos și complectă desorganizare în care fuseseră lăsate fa-

bricile de către proprietarii capitaliști, s'a lichidat aproape în întregime, iar prin străduința și efortul vrednic de admirat al clasei muncitoare, producția industrială crește zi de zi. Programele fixate de Miniștrii nu numai că sunt executate prompt, dar sunt chiar depășite.

Firește, toate aceste realizări ar fi fost greu, ba chiar imposibil de realizat, fără sprijinul politic și economic dat de puternica noastră vecină: Uniunea Sovietică. Ajutorul economic s'a manifestat prin ușurările importante ale obligațiilor rezultate din tratatele de pace — așa numitele »datorii de războiu« — apoi prin convențiile comerciale și colaborare economică, încheiate pe baza unei perfecte egalități de drepturi. Iar mărirea producției industriale s'a putut realiza numai datorită faptului că Uniunea Sovietică, profund înțelegătoare a greutăților și lipsurilor în care ne găseam, ne-a livrat imense cantități de materii prime, semifabricate și utilaj de bază. Astfel, legăturile economice tot mai strânse cu Uniunea Sovietică, nu numai că au ajutat și ajută la întărirea puterii economice a Republicii noastre, dar suntem puși și la adăpostul consecințelor catastrofale și gravelor dificultăți economice de care sunt cuprinse țările cu sistem capitalist. Rezultatele obținute prin străduințele clasei muncitoare, sub îndrumarea Partidului Muncitoresc Român fac nu numai posibilă, dar chiar necesară planificarea economică, fiindcă această planificare este o lege de dezvoltare a economiei socialiste, care are ca bază ridicarea potențialului material și cultural al oamenilor muncii.

SABIN

Meditațiile din Catedrală

Potrivit comunicatului din numărul trecut al gazetei, în Dumineca Ortodoxiei au început, în Catedralele din Cluj, seria de meditații pentru Postul Mare. Meditațiile se țin în cadrul Vecerniei pe tot decursul Marelui Post sub auspiciile Societății

Naționale a Femeilor ortodoxe.

Duminecă, 13 Martie c. la Catedrala Episcopală a vorbit P. C. Prot. stavr. Dr. L. G. Munteanu, Rectorul Institutului de Teologie, despre »Rugăciunea Arhierescă.« P. C. Sa, mănecând dela cuvintele Mântuitorului

FOILETON

Câteva însemnări

despre zugravii bisericilor românești în veacul al XVI—XIX-lea

de ȘTEFAN METEȘ

Țara Românească n'are miniaturisti băștinași mai distinși, ci numai străini, cum sunt Luca din Cipru și Matei al Mirelor, cari ne-au transmis opere de seamă, care au creat o școală, în special cel dintâi. (Vezi Iorga, în *Bul. Com. Mon. Ist.*, 1933 p. 2-4).

Deci Țările Române, în special Moldova, au avut în cursul veacurilor miniaturisti și zugravii de seamă, cari prin operele și ucenicii lor au influențat într-o anumită epocă și arta țărilor răsăritene și balcanice.

Rolul acesta important și atât de onorabil al artei românești trebuie să recunoaștem, că cel dintâi care l-au relevat au fost învățații de frunte slavici din vecinătatea noastră. Astfel sunt învățații poloni: W. Podlacha despre picturile murale din Bucovina (*Malowidla sciennje w cerkwiach Bukowiny*, Lemberg, 1912 p. 208+10 planșe), apoi prof. I. Strzygowski despre aceleași picturi vorbitoare extrem de elogioase în ziarul *Die Zeit*, Viena, 1913 August 13. (Am reprodus aceste păreri în cartea mea, *Din istoria artei religioase române*, I, Cluj, 1929, p. 51-54).

Mai avem doi specialiști ruși cu renume european, dintre care unul Al. Iațimirschi, în cartea sa despre Manuscrisurile slave și rusești din bibliotecile românești (*Slavjanskija russkija rukopisi rumynsckih bibliotek*, Sanpeterburg, 1905)

spune, că miniaturistii moldoveni au fost dascălii miniaturistilor ruși, iar N. Kondakov constată (în cartea sa *The Russian Icon*, Oxford, 1927 p. 160), o școală moldo-valachia în sec. XVI-lea care a răspândit în Rusia de sud un anumit tip de icoane a Marelui Domnului, influențând pe cele rusești, fiindcă »în sec. al XVI-lea Moldova avea asociații (corporații) de zugravii de icoane, ambulanți, care mergeau din loc în loc și pictau bisericile și icoane, întocmeau caete de zugravii cu descrierile și modele schițate. Pictorii din Veneția erau invitați la curtea Domnului Moldovei în 1560« (p. 123).

Învățații apuseni, specialiști în cunoașterea artei bizantine și orientale, vin și ei pe urmă să confirme, prin cercetările lor la fața locului, valoarea artei românești vechi și meritul autorilor ei zugravii. Aceștia sunt: Ch. Diehl, L. Bréhier, G. Millet, P. Henry, H. Gregoire, H. Focillon, Puiggy Cadafalch și câțiva germani mai vechi (în parte am reprodus din părerile câtorva în cartea mea citată p. 37, 41, 54-64).

Din un studiu larg conceput, pătrunzător și comparativ se va putea constata precis în mod științific, că ceea ce caracterizează miniaturile Evangelicilor, Sf. Părinți, frontispiciile, paginile împodobite și literile inițiale din mulțimea manuscrisurilor slavone, grecești, uneori și românești, — puțin cunoscute și în cea mai mare parte necercetate, risipite însă în toate mănăstirile și bibliotecile publice din țară și străinătate, — sunt: colorile vii și viate, finețea liniilor, influența stilului bizantin și nu odată și a celui apusean, apoi de atâtea ori o nuanță de originalitate a autorilor miniaturisti în concepția chipurilor persoanelor și a diferitelor podoabe din cuprinsul manuscrisurilor. Se așteaptă învățatul specialist, care să ne

dea acest studiu important, atât de mult dorit și necesar pentru cunoașterea mai deplină a artei românești.

IV. Zugravii bisericilor din Transilvania în sec. XVII-XIX-lea.

Incepem cu partea sudică a Transilvaniei dinspre Țara Românească, unde activitatea zugravilor e mai bogată, atât cantitativ cât și calitativ, fiindcă poporul din părțile acestea avea de fapt o situație materială și culturală mai ridicată, ba chiar și sub raport social și politic fiind mai liber.

Românii din Scheiul Brașovului sunt bine cunoscuți, ca negustori bogați cu întinse relații în Țările române, și în diferitele târguri transilvane. Aveau cea mai frumoasă și impunătoare biserică, clădită prin ajutorul material al Domnilor români, dela care le venea, — asemenea și dela boierii, vlădicii, — tot felul de sprijin material și cultural-moral, încât ei se pot menține neconținți pe planul întâu național și cu școli între Români subjugăți. În mediul acesta, așa de bine înstărit, de sigur că nu lipsea nici interesul viu pentru artă. Cel dintâi zugravii ai bis. Sf. Nicolae nu-i cunoaștem, dar avem numele altora din veacul al XVII-XVIII-lea, cari au lucrat în acest oraș și la aceasta biserică importantă, cum a fost zugravul Radu în 1672, 1682, 1696, se pare că tot zugravii erau Ion din Nicula și un alt Ion, cari copiau și manuscrise bisericesti la data din urmă, adăpostiți la protopopul Sîcului.¹⁰⁹ Am vorbit de unii zugravii brașoveni în cartea mea *Din istoria artei religioase*, p. 115-16, 122-125, aici vom

¹⁰⁹ C. Mușlea, *Biserica Sf. Nicolae din Scheiul Brașovului*, Brașov, 1943 p. 266.

rului Hristos dela Ioan 17, 17 „Sfințește-i pe ei întru adevărul tău; cuvântul tău adevăr este“, a arătat dragostea nemărginită a Părintelui Său față de Biserică, și toate bunele roade ce decurg din ea.

Biserica e păstrătoarea întregului tezaur divin. Ea reprezintă divinul pe pământ și oricine simte în el nostalgia veșniciei nu va putea să se bucure de fericire dacă nu se va păstra în curățenia morală și dogmatică pe care ea o propovăduiește. Rămânând în cadrul Bisericii lui Hristos, credinciosul se menține în „adevăr“ de unde apoi crește în har, ajungând la sfințenia pe care Mântuitorul o dorește tuturor.

Expunerea clară și tonul convingător al P. C. conferențiar a avut darul să răpească chiar dela început atențiunea publicului numeros din biserică.

A doua meditație s'a ținut în Catedrala „Schimbarea la Față“ cu o oră mai târziu tot în cadrul Vecer-

niei. A vorbit P. C. Prof. A. Faur despre „Unitatea credinței“.

Conștient de locul unde vorbește, P. C. Sa s'a străduit să arate că Mântuitorul Hristos, întemeiând Biserica, a avut de grije să păzească în întregime învățătura ce a propovăduit, ferindu-o de orice abateri ulterioare. De același crez au fost conduși și apostolii săi. De aceea, oridecâte ori au ajuns în situații care cerea o clarificare sigură, s'au întrunit în sinod spre a lămurii adevărul. Așa au făcut Sf. Apostoli în Sinodul din Ierusalim și așa a făcut Biserica în primele opt veacuri, când ereziile au încercat să sfărțice unitatea dogmatică a Bisericii.

Astăzi adevărul sfânt este bine clarificat și păstrarea lui curată e o obligație elementară pentru orice credincios.

Meditația P. C. Prof. A. Faur, ca și a P. C. Rector Munteauu, a fost ascultată cu interes.

ASISTENT

Nașterea Fecioarei Maria

Rugul cel de foc nemistuit, ce i s'a arătat lui Moisi la poalele muntelui, *) într'o bună și binecuvântată zi, a luat înfățișarea concretă a zămislirii fecioarei din Sfinții Părinți Ioachim și Ana, oameni credincioși înaintea lui Dumnezeu și drepti înaintea a tot poporul.

Asemenea lui Avraam și Saara, ruga lor ferbinte și stăruitoare, înălțată zilnic către cer, le-a fost ascultată și le-a adus în casă darul și bucuria unei copile, pe care-au numit-o Maria; un crin alb, din grădina raiului, o floare «cu dulce miros, care umple de bună mireasmă pe cei credincioși».

Sfânta Fecioară Maria s'a născu-

*) Exod 3, 2.

în al 16-lea an al împărăției Cezarului Octavian August, în Nazaretul Galileiei. După tatăl său Ioachim, era de neam împărătesc, se trăgea din casa lui David, iar după muma sa Ana, era de neam arhieresc, cobora din vestita seminție a lui Aaron. Potrivit făgăduinței părinților, mai înainte de-a o naște, cum și obiceiurilor de-atunci, Sfânta Fecioară, la vârstă de 3 ani, a fost încredințată templului din Ierusalim, ca să se plinească ceea ce s'a zis prin rugăciunea dumnezeieștilor Părinți: «că dacă o vor naște, a Domnului să fie». Zămislirea fecioarei a fost un rod al rugăciunii, al postului, al milosteniei și al evlaviei. Aci, în templul din

Ierusalim, a stat Sfânta 12 ani, hrănindu-se cu cuvântul lui Dumnezeu, cu hrană îngerească și înțeleptându-se cu dumnezeiasca râvnă a slujirii Celui Preainalt, după care s'a întors în Nazaret, sub aripa duhovnicească a bătrânului Iosif, căruia era, după lege nepoată de văr al 11-lea. S'au jurat apoi ei înaintea Domnului, ca viața să și-o ducă în neprihănire, sub garanția logodnei și a sfințeniei. În Nazaret

a rămas Fecioară până la primirea de sus a vestei bune, după care a plecat pentru 3 luni în Betlehem, la nașterea sa Elisabeta, muma Sfântului Ioan Botezătorul. După împlinirea celor 3 luni de zile, s'a întors Sfânta din nou în Nazaret, unde Arhanghelul Gavril, crainicul bunelor vestiri și îngerul Domnului Hristos, i-a adus din cer închinăciune și vestea cea bună.

Achim. VARAHIL JITARU

POSTUL MARE

De câteva săptămâni am început Marele Post al Sfințelor Paști. Părinții noștri la începutul lui frecau vasele cu cenușe sau le înlocuiau cu altele păstrate anume pentru aceasta, ca nu cumva să rămână o fărâmatură de îndulceală pe marginea lor.

Cele șase săptămâni de Post erau prilej binevenit de reculegere sufletească și adâncă trăire lăuntrică. Și lucrul acesta se vedea și în casa Domnului, preoții cernind cu haine negre obiectele mai însemnate de cult. Și așa se păstra până în dimineața luminată a Sf. Paști.

Pentru strămoșii noștri, Săptămâna Mare, era o întrecere în renunțare și rugăciune. Cunosced femeii care din Joia Mare nu mai luau în gură nicio picătură de mâncare până când luau Paști, la Inviere.

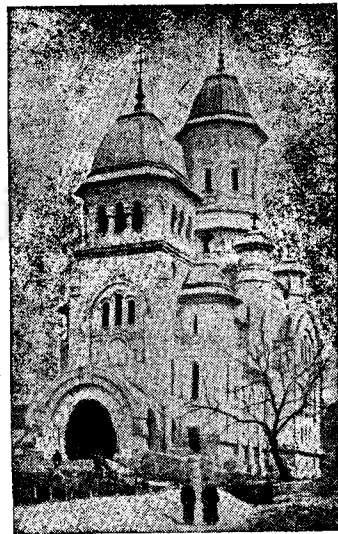
Astăzi ne lăudăm cu o cultură, cu o tehnică și civilizație pe care înaintașii noștri n'au putut-o bănui. Ne dăm noi oare seamă că cei ce au adus aceste serioase și folositoare lucruri omenirii au trăit uneori în lipsuri și în frig, zile și nopți întregi, uitând că mai trăiesc și că au și ei dreptul la o viață mai tihnită?

Și câte asemenea pilde nu s'ar putea aduce astăzi!

Din viața plină de sgomot pe care o trăim, Postul Mare vrea să ne atragă fiecăruia luarea aminte asupra sufletului. Iși are și el dreptul său.

Dacă părinții noștri se nevoiau șapte săptămâni în post și rugăciune, noi, urmașii lor, e bine să le fim fii vrednici; să nu uităm că avem și suflet care nu are altă bucurie decât aceea a rugăciunii curate și a postului, prin care îl curățim de orice întinăciune. Cu atât mai vărtos cu cât astăzi par'că îmbătrânim mai repede și sorocul ne poate veni în ceasul când nici nu ne gândim. Și atunci „ce vei da în schimb pentru sufletul tău?“

M.

nota alții, ca Grigorie Ranitte, Gheorghe, Ion și Mihail, cari zugrăvesc unul din paraclisele bisericii Sf. Nicolae și icoane în 1737-38; ¹¹⁰⁾ tot aici se amintește, la 1770, zugravul Vasile; ¹¹¹⁾ apoi între bunii creștini, cari se declară, în April 1762, că vor păzi legea ortodoxă în Șchetul Brașovului sunt și zugravii Ion și Ieremie, ¹¹²⁾ despre acest Ion zugravul, la 1800, se spune, că e „om bolnav, nepuținător și sărac“ și primește pomana dela biserica grecească din Brașov, în 13 Dec. 1802 e deja mort, căci se ajută, la aceea dată, văduva lui Nastasia; ¹¹³⁾ în Martie 1820 se vorbește de răposatul japân Radu „zugravul din Prund“ (în Șchelt Brașovului). ¹¹⁴⁾

În biserica din Țânțari avem o icoană a Sf. Fecioare, din 1820, de zugravul Ion Pop, a cărui activitate artistică s'a întins la multe biserici sătești. ¹¹⁵⁾

Icoane dela zugravii: Barbu din 1795 și Ioan Vlăduț din Dec. 1846 se păstrează în biserica din Dobârlău (jud. Trei scaune). ¹¹⁶⁾

În țara Oltului sau a Făgărașului, cu zeci de schituri și mănăstiri, atmosfera de strâns legătură sufletească cu biserica se menține și în domeniul artistic. Bisericile fără îndoaială n'au fost

sau n'au putut fi toate zugrăvite, dar fiecare și-a avut icoanele necesare și indispensabile, cele mai vechi, din sec. 17-lea și mai înainte, dar rugina vremii și răutatea dușmanilor le-a distrus, cum s'a făcut în proporții mari în 1763, din ordinul generalului Buccov, când toate mănăstirile de aici au fost dărâmate, cuprinzând sub ruinele lor de sigur și toată pictura de pe ziduri, sau în icoane, dacă evlavia călugărilor și credincioșilor n'a izbutit să le scape mai de vreme.

Cele mai importante monumente de artă bisericăscă de aici sunt cele două biserici clădite de Constantin Vodă Brâncoveanu la Făgăraș și Sâmbăta de sus. Amândouă au fost zugrăvite încă dela început și de cel mai de frunte meșteri ai timpului, fiind cititorii domnești. Zugravul celui din Făgăraș acum îl cunoaștem, căci el lucrăse și în Țara Românească tot la clădiri vodăscă, la Hurez, Cozia, etc.

Inscripțiile de pe icoana Sf. Nicolae de pe tâmplă și cea de pe poala Sf. Spiridon din altar ne spun, că pictura din altar, din naos și cea de pe tâmplă a fost executată de zugravul Preda și fiul său tot Preda din Câmpulung. Bătrânului Preda i se zice și „Panoneanul“, adică din Transilvania, ¹¹⁷⁾ el probabil a învățat meșteșugul zugrăvitului în Principatele române ori poate la Athos; se bucura de un bun renume, dovadă că-i utilizat la pictura celor mai de seamă mănăstiri domnești, pe urmă el s'a așezat definitiv la Câmpulung muntean, unde se înjgheabă o școală de pictură bisericăscă. ¹¹⁸⁾ Fiul său Preda a continuat arta tatălui său, dela care desigur o și învățase.

¹¹⁷⁾ Literat, Orașul și țara Făgărașului, Făgăraș, 1941 p. 16.

¹¹⁸⁾ Meteș, Din istoria artei religioase, p. 10.

Merită o deosebită atențiune familia de zugravii Grecu din Săsăuș, care a împodobit numeroase biserici din țara Făgărașului. Foarte bine observă prof. Literat, care s'a ocupat de aproape de membrii zugravii ai acestei familii, că zugravii dela început sunt mai originali, pe când la cei din urmă arta e foarte scăzută, de puțină valoare. Artă a învățat-o fiul dela tată și a trecut la nepoți în curs de vreo 70 ani. Nu putem da o genealogie exactă a membrilor zugravii din această familie. Cel mai bătrân era Ioan, care, în 1804, a zugrăvit biserica din Mohu, iar Alexandru, în 1810, cea din Viștea de jos, Nicolae și fiul său Gheorghe, în 1810, cea din Arpașul de jos și în 1820-21 cea din Voivodenii mici, iar Nicolae (n. 1774 † 1857) cea din Arpașul de sus; cel din urmă Vasile, în 1871, cea unită din Arpașul de jos și în 1871, cea din Cârța, poate și cea din Scorei. Tot unii dintre acești meșteri au zugrăvit biserica din Săsăuș (1780), Sărata (1806) și Colun (1811). ¹¹⁹⁾

În bisericile din Veneția de jos și Noul român avem câte o icoană (din 1801, 1803) ale zugravului Ioan Popa, ¹²⁰⁾ altă biserica Toderița dela Mișu Pop. ¹²¹⁾

¹¹⁹⁾ Literat V., Biserici din țara Oltului și „de pe Ardeal“ zugrăvite de o familie de pictori în Anuarul comisiunii monumentelor istorice, secția Transilvania, vol. IV, Cluj, 1938 p. 3-54, aici se dă și descrierea fiecărei picturi din bisericile cercetate; și Literat, Din Țara Oltului, Brașov, 1938, p. 8.

¹²⁰⁾ Literat, Din Țara Oltului, p. 26, n. 1, 39.

¹²¹⁾ Ibid., p. 37; un zugrav Gheorghe la 1747. Ibid., pag. 4.

(Va urma).

¹¹⁰⁾ Ibid., p. 194.

¹¹¹⁾ Ibid., p. 290.

¹¹²⁾ Stinghe, Documente privitoare la Românii din Șchitul Brașovului, I, Brașov, 1901 p. 235.

¹¹³⁾ Iorga, Acte românești și câteva grecești, Văleni, 1932, p. 157, 290.

¹¹⁴⁾ Ibid., p. XXXVIII.

¹¹⁵⁾ Vătășianu, în revista Țara Bârsei, IV, Brașov, 1932, p. 292; și art. meu, Note despre zugravii bisericilor române, Sibiu, 1932 p. 11 și n. 8; Ioniță zugravul, în 1810, iscălește pentru numirea de episcop alui Nestor Ioanovici. cf. Anuarul inst. de ist. națională, Cluj, V, p. 489.

¹¹⁶⁾ Omagiu fraților Lapedatu, București, 1936, p. 191.

RENAȘTEREA SATELOR

IN ȘCOALA PROROCILOR

LAUDA DE SINE

Văzut-ați vreodată vreun om umblând cu nasul sus, vrând parcă să spună la toată lumea: Păzea, cine mai e ca mine? De bună seamă că ați văzut, că sunt destui oameni de acesătia. Ei sunt plini de ei înșiși, nu se văd decât pe ei înșiși, își nesocotesc sau chiar critică pe semenii lor. Când îi întâlnesc se uită la ei de sus. Dacă se opresc la vorbă cu prietenii, așteaptă să fie lingușiți, laudați. De cumva nu se întâmplă acest lucru, apoi prind a se lauda ei înșiși; și-apoi ține-te bine, că nu mai sfârșesc. Nu-și văd decât partea bună din ceea ce sunt. Iar dacă n'o prea au, o iscodesc. Își măresc și-și înfrumusețază gândurile, vorbele și faptele — ca să iasă cât mai bine. N'au oglindă ca ceilalți oamei. A lor îi mărește și le schimbă înfățișarea adevărată.

Nu-mi plac asemenea oameni laudaroși și înfumurați, increduți în sine și trufași. Nu-mi plac, fiindcă vorba veche și n-țeleaptă spune că „lauda de sine nu miroasă bine“. Și nu-mi plac, fiindcă Scriptura Sfântă ne învață la fel: „Nimeni nu-și ia cinstea dela sine“, ci altul trebuie să i-o dea. Proccii, marii dascăli ai omenirii, erau oameni smeriți. Nu se laudau, ci lăsau să-i laude faptele lor. De aceea au crescut cât munții în ochii semenilor lor, pe care-i învățau cu pilda propriei lor vieți, nu cu vorbe pline de mândrie deșartă. Nici nu-și ascundeau scăderile. Dimpotri-

vă, spuneau împreună cu Psalmistul: „Fărădelegea mea o cunosc și păcatul meu înaintea mea este pururea“.

La fel au fost și apostolii Domnului. Unii dintre ei au fost și evangheliști, de-au povestit în scris viața Mântuitorului și frânturi din propria lor viață.

Puteau povesti în Evanghelii sau în Epistolii numai părțile frumoase din viața lor, ascunzându-și slăbiciunile și greșelile. Mulți din noi așa am fi făcut. Ei au făcut altfel, fiindcă au fost smeriți și iubitori de adevăr, cum i-a învățat Iisus să fie.

Pe lunatic nu l-au putut vindeca, fiindcă n'aveau încă destulă credință — deși Mântuitorul le dăduse putere asupra duhurilor necurate și să vindece toată boala și toată neputința (Matei 10, 1). Petru se lăpădase de Hristos — și încă de trei ori! Toma n'a crezut decât când a pus degetul în locul cuelor. Nu erau aceștea chiar lucruri de laudă pentru apostoli; și totuși sunt lucruri scrise în sf. Evanghelii. Pentru că cei ce le-au scris erau oameni iubitori de adevăr.

De aceea, învățând dela ei, să nu ne laudăm decât ca Pavel, întru slăbiciunile noastre — și chiar credincioși fiind să zicem, ca tatăl copilului lumatic: „Cred, Doamne, ajută necredinței mele!“ (Marcu 9, 24).

D. P.

EVANGHELIA

MÂNDRIA

Marcu 10, 33—45.

Pe drumul de pregătire sufletească spre ziua cea mare a Invierii, Evanghelia Duminecii acesteia e menită să deslege anumite taine ale vieții.

Impărăția lui Dumnezeu nu se aseamănă cu împărățiile lumii acesteia. Deși profetul Isaia spune că într-o vedenie a văzut pe Dumnezeu înconjurat de o ceată nesfârșită de Serufimi, cari îl laudau prin tot felul de cântece cerești (6, 1—3), totuși stâlpii de bază ai acestei Impărății nu-i constituie alaiul și nici pompele pline de deșertăciuni de pe pământ. Impărăția lui Dumnezeu e împărăția păcii și a iubirii și drumul spre ea nu-l poate afla nimeni, dacă nu l-a aflat mai întâi în inimă și nu s'a hotărât să meargă pe el cu toată destoinicia de care dispune.

Dela firea sa, omul înclină spre cele lumești. Un simțământ adânc parcă-i spune să se ridice, să nu se mulțumească cu ceea ce are și la cât a ajuns, ci mereu să râvnească la mai mult. Să se dorească după locuri care i-ar asigura un cât mai mare bine și o cât mai înaltă cinstire în fața semenilor. Simțământul acesta de înălțare, dacă nu-i zăgăzuit și îndrumat la timp, poate trece peste obișnuit, devenind o toală urită nu numai înaintea lui Dumnezeu, ci și a oamenilor.

De un asemenea simțământ — se pare — au fost stăpâniți și Apostolii Iacob și Ioan, când au cerut să li se asigure locuri de frunte în împărăția ce Domnul o va întemeia. Nepriceperii lor însă li-s'a pus repede capăt: „Nu știți ce cereți“, le-a spus Mântuitorul, pentru ca

mai apoi să adauge: „Care vrea să fie între voi întâi, să fie tuturor slugă“.

Taina vieții creștine nu o constituie porunca, ci munca. Hristos n'a venit ca să i-se slujească ci să-și dea sufletul pentru oameni. În fața lui Dumnezeu atâta valorează omul cât a știut și știe jertfi pentru binele aproapelui și a obșiei din care face parte. Și datorită merg mână în mână cu darurile primite. Cu cât ești mai luminat la suflet și mai plin de bogății lumești, cu atâta ești mai obligat de a lumina și a ajuta pe cel ce se află în neștiință și lipsă. Creștinul cu suflet nu va rezolva nicicând lucrurile dând numai porunci, ci va trebui să fie mereu cu vorba și cu fapta între ai săi, mângâind și ajutând unde trebuie. Creștinismul nu-i slujbă, ci misiune, apostolat, și nu vei da nicicând deajuns, până nu

te-ai dat întreg, fără nicio rezervă.

Dar creștinismul mai este ceva. Mântuitorul a fost prietenul vameșilor și al păcătoșilor. El însă nu s'a molipsit de niciun rău. Din contră, vameșii și păcătoșii prin convenire cu El și-au deschis barierele pungi, înapoind celor păgubași banii luați pe nedrept și îndreptându-și viața pe făgașele binelui moral.

Drumul spre Hristos îl arată orice cărare ce urcă spre biserică. Pe ea însă poți merge oricât, pe Hristos nu-l vei afla dacă nu-ți vei fi spălat mai întâi sufletul în baia umilinței. Mândru și orgolios, încrezut și îngâmfat, semeț și nepăsător nu poți fi prietenul Domnului. Hristos e umil și blând, „smerit cu inima“ și spre El nu poți merge decât cu capul plecat, dar cu inima înălțată și trează la toate suspinurile celor din jurul tău.

f.

Crucea dela Feleac

Zice-se că orice lucru își are soarta lui — chiar și omul. Nici el nu-i slobod de legăturile sorții sale.

Dar la altceva mi-e gândul începând aceste creionări.

În dricul verii anului jubilar 1948, întovărășit de amicul Migdal, am apucat, dela Someșul cald, calea Ijarului spre Mărișel. La Mărișel te poți urca și cu trăsura, chiar și cu mașina, mai ales dacă programezi unica vizitațiune canonică ce o poți face odată în an. Am ales însă calea apostoliei, pentru că... au și călătoriile soarta lor.

Cu căruța, pe Valea Someșului rece, poți să ajungi la Mărișel cu oasele intrate unul într'altul și melstit precum cânepa în meliță.

Cu mașina dacă ai ajuns până la stânca Iernioarei teafăr, poți nădăjdui să te uiți dela Costani în jos și să admiri înspumatele unde ale Răcătăului — dar cu hotărârea fermă de a nu mai face calea întoarsă.

Au și călătoriile soarta lor...

Și așa, ajunși pe Ijar toată sperla urcușului s'a spulberat în cele patru zări. Așezările omenești — (exagerrez, căci numai așezări omenești nu sunt, ci curat vulturești) — ce-ți răsar sub nivelul picioarelor, cățarate pe coasta ce formează un plan înclinat de 70—80 grade, împreună cu întreg spațiul mioritic al castanilor, îți se grefează cu atâta tărie în ceara ochiului că nu se mai șterge. Înălțarea aceea o porți în ochiul amintirii ca o mirare.

Calea întoarsă pe la Rusești — sat în care scârțâit de car încă nu s'a auzit — pe Valea Someșului cald în josul apei, pipăind poteca pe buze de stânci, făcând vad din bulboanele cu raci, silind plămâni să-și lărgiască spațiul vital spre a cuprinde în hotarele lor tot izul de otavă proaspătă a luncșoarelor, pe seară bună, cu luna aninată'n arinii de pe maluri, îngânată de clipocitul lămpilor din sat, iată-ne la locul de plecare... căci pământul e rotund — și călătoriile au soarte lor; oricât de lungi ar fi, au capăt, dar vraja lor te rechemă. Să-ți torni ceară în

urechi spre a nu le auzi?! Sau să te legi de catarg precum Ulisse?!

* * *

Poate spre a nu prinde mușchi în aceste zile de iarnă prelungită, într'o după amiază m'am lăsat dus peste Becaș, pe dealul Feleacului în sus, către satul cu numele ca dealul.

Se împlinise tocmai un an de când mai luasem dealul Feleacului pieptiș, tot singur, ca și de data aceasta — atunci mânat de dorința de a vedea în Feleac un lucru ce merită să fie văzut: biserica închinată Cuvioasei Paraschiva, fostă biserică episcopală a celor trei episcopi cunoscuți, cu reședința în Feleac.

Acum alte sarcini le urcăm pe Feleac.

La podul dela ștearsa graniță, peste drum de fostul pichet al honvezilor o troiță vopsită în albastru tare, îmi atrage luarea aminte.

Știam că dealul Feleacului e punctat de câteva cruci: Una tocmai în vârful, așezată acolo într'un anumit an oarecare; alta mai jos, cu inscripția în ungurește, aproape ștearsă de ploii și vreme. De existența acesteia nu știam.

Mă apropiu de ea.

Sub un braț al lui Iisus încă mai străjuia acolo un mănunchiu, cândva flori de câmp, acum de ogrinji, din care vânturile Feleacului au spicuit toate petalele uscate și orice urmă de frunzișoare.

Sub picioarele chipului lui Iisus, meșterul a scrijlat în trupul Crucii de stejar, — naiv, fără cea mai elementară ortografie, dar tocmai, prin aceasta oarzană sinceritate, necăutată formă, ci așa cum i-a năvălit din inimă, vrednică de prețuire, — următoarea inscripție:

Astai Crucia
lui Ristos la
Mântuitoriu
Nost Noi cre
dem ca înviat
Pănoi Nia
Răscumpărat
Și Pă ceia supăr
ați carea Fost

Răfugiati

1948

Emanoil Dușa

și Callajos George

Astai Podu

Plingeri

Această inscripție neiscusită nu e facerea mâinii ci a inimii. Mâna care a săpat-o e dibace în a învârti barda și alte scule. Ea are degetele

ca potângul de lucrul cel tare și apăsător, nu se calcă asemenea bum-bacului pe lângă stil. Ceeace e de preț, este inima care i-a dat ghes ca în câteva scrijălituri să tescuiască istoria unor ani și a unei credințe tari ca inima gorunului în care le-a săpat.

Aceasta să nu o mai uităm.

FI. MUREȘANU

Pocăință

Zi de zi și clipă cu clipă, ne apropiem tot mai mult de praznicul înălțător și sfânt al Invierii Domnului, pe care fără îndoială, îl așteptăm cu toții, cu creștinească nădejde.

Dar, pentru a putea obține fericirea pe care ne-a pregătit-o Domnul prin patimile și jertfa de pe Golgota și pentru a ne putea bucura din plin și cu sufletească bucurie de ziua Invierii, trebuie, ba este chiar absolut necesar, ca cei buni și drepti să persevereze în bine și dreptate, iar aceia al căror suflet e bântuit de patimi, trebuie să se smulgă din mocirla păcatelor, făcând adevărată pocăință, împreună cu propusul ferm de îndreptare.

Iată subiectul de meditație pe care îl prezint cititorilor mei. Subiect, pe care izvorul nesecat al veșnicului adevăr ni-l pune la îndemână și din care izvor aleg „Pocăința Mariei Magdalena”, pe care o găsesc nu numai plastică și minunată, dar și potrivită ca îndreptar și călăuză a vieții pentru toți aceia cari doresc cu sinceritate să abandoneze calea păcatelor, cu gând de-a-și îndrepta în viitor pașii pe cărările propovăduite de evanghelie.

Maria Magdalena, femeia păcătoasă, care lunecase adânc pe panta imoralității și care își făurise din farduri și din plăcerile efemere un idol, prin pocăință sinceră a obținut iertarea tuturor păcatelor săvârșite, iar sufletul ei, desbrăcat de murdărie, a îmbrăcat haina luminii.

Auzise și ea vorbindu-se despre Profetul din Nazaretul Galileii, omul minunat, cum n'a mai existat un altul. Dorea și ea să-l vadă și să-l cunoască. Și poate... în sufletul ei bolnav și încătușat de patimi, incolți un gând păcătos. O cred și o spun aceasta, întemeiat pe cuvintele scripturii cari mărturisesc că sufletul acestei femei era obsedat de șapte draci. E rău și groaznic chiar, când sufletul tău e stăpânit de-un diavol. Dar când acest suflet va fi stăpânit de șapte duhuri rele, cred că înțelegeți „quantum satis” situația acestui suflet nenorocit și nu mai e nevoie de comentariu.

Dorința Madalenei, de-al vedea pe Iisus, deveni un fapt împlinit. Într-una din zile se svoni că Nazarineanul se apropie de orașul Capernaum. Svonul acesta era un motiv determinant ca orice preocupări de interes secundar să fie suspendate, ca de obicei când se ivește vre-un eveniment senzațional. Lumea din oraș se agita, vorbind despre omul minunat. Toți năpăstuiți, al căror trup era chinuit de diferite boale și aceia al căror suflet era încătușat de necazuri, așteptau cu sete și dorivirea lui Iisus, pentru a putea obține și ei prin milostenia marelui Profet tămăduire și mângâieri.

Poate niciodată în viața ei, Maria Magdalena nu s'a străduit atât de mult și cu atâta meticulozitate, ca în ziua aceea, să-și evedențieze prin farduri frumusețea naturală. — Fardurile erau și atunci la modă. — Și, fără îndoială, a îmbrăcat costumul cel mai elegant din câte avea.

Când Iisus intră în Capernaum, era și ea prezentă între aceia cari

ieșiră întru întâmpinarea marelui Profet. Fiind bogată, avea posibilitatea să se afișeze oricând și oriunde.

La un moment dat, întâlni privirea lui Iisus. Această privire era aceeași, de totdeauna, plină de milă și bunătate. Dar totuși, Magdalena nu reuși să înfrunte această privire stăruitoare, din care înțelese clar acel „noli tangere”. Iisus nu i-a adresat nici măcar un cuvânt, dar ochii lui senini îi grăiau limpede: „Femeie, nu te atinge de mine cu gând păcătos. De inima mea nu pot să se apropie decât, aceia al căror suflet este neprihănit.

Și prin revelație Divină, Magdalena a înțeles pe deplin acest cuvânt tainic. În sufletul ei întunecat de patimi se făcu lumină. Abia acum își dădea seama de uriciunea vieții ei destrăbălate. Și abia acum înțelegea rădăcirea pe căile pierzării spre care o târâse viața ei ușurată.

Simțind un disgust pentru propria ei ființă și o grea rușine pentru păcatele săvârșite, pleacă spre locuința ei. Și, după ceasuri de grele frământări și sbucium udat cu lacrimi, lepădă toate podoabele, îmbrăcând cel mai simplu și modest costum din câte avea. Zărind parfumul de nard, pe care îl păstra într'un vas de alabastru, mir de mare preț, pe care îl întrebuințase în vanitatea ei păcătoasă, îl luă cu sine și plecă în cautarea Profetului. Înțelegând că Nazarineanul a poposit în casa fariseului Simon, pe care Magdalena îl cunoștea, intră în casă și, apropiindu-se de Iisus, ingenunche lângă picioarele lui. Isvorul lacrimilor ei porni ca un șuvoiu de ape cristaline, revărsându-se peste picioarele Profetului. Cu mâinile tremurânde, spăla cu propriile ei lacrimi picioarele lui Iisus și le ștergea mereu cu podoaba părului ei bogat. Cu fiecare lacrimă și suspin, sufletului ei simțea o ușurare. Iar când suspinele ei luau proporții, pentru a putea înăbuși hohotul de plâns, săruta cu adâncă smerenie, dar în aceeași vreme cu sete arzătoare, picioarele lui Iisus. În sufletul ei chinuit de remușcări, picura ca untulelelelămăduitor pe rană, o mângâiere tainică. Se simțea fericită. Sufletul ei purificat prin harul Divin și curat acum ca o rază argintie de lună, plutea într-o lume necunoscută, plină de feerie. Într'un moment de sfânt extaz, vărsă pe picioarele lui Iisus parfumul de nard. Parfum îmbătător, pe care în trecut îl întrebuințase în scopul de a mări farmecul frumuseții pe care i-o dăruise natura. Simțind un dispreț și o profundă scârbă pentru propriul ei corp, prilej al nenumăratelor păcate, unse cu mirul parfumat picioarele sfinte ale Profetului, care, printr'o singură privire a ochilor, i-a arătat calea izbăvitoare care duce spre adevărată fericire.

Iisus cunoștea întreg sbuciumul sufletesc al Madalenei. Dar cunoștea și gândurile cari îl frământau pe fariseul Simon, care își zicea într'u sine:

— Acesta, dacă ar fi profet, ar ști ce fel de femeie se atinge de el,

căci este păcătoasă.

La un moment dat, Iisus își ridică privirea spre Simon și îi zise: — Simone, aș vrea să-ți spun ceva.

Simon răspunse: — Spune, învățătorule.

Iisus reluă: — Doi datornici aveau un cămătar. Unul îi era dator cu cinci sute de denari, iar celălalt cu cincizeci. Și neavând ei cu ce să plătească, i-a iertat pe amândoi. Spune-mi dară, care dintr'ânșii îl va iubi mai mult?

Simon răspunse: — Mise pare că acela, căruia i-a dăruit mai mult.

Iar Iisus a zis: — Drept ai judecat!

Și arătând spre Maria, se adresă lui Simon: — Vezi, această femeie? Am intrat în casa ta și apă pentru picioarele mele nu ai dat. Iar aceasta cu lacrimi mi-a spălat picioarele și le-a șters cu părul capului său. Sărutare nu mi-ai dat, iar aceasta n'a încetat a-mi săruta picioarele. Cu untdelemn capul meu nu l'ai uns, iar această femeie cu mir a uns picioarele mele. Pentru aceea îți zic ție: Iartă-i-se ei păcatele cele multe, căci mult mă iubește.

Dragi cititori! V'am prezentat ca într'o oglindă pocăința Mariei Magdalena, cu gândul și intenția ca această pocăință să se asemene grăuntelui bun, care incolțind în sufletele cititorilor mei, rod îmbelșugat să aducă, spre mărirea lui Dumnezeu și spre fericirea sufletescă a fieștecăruia dintre noi.

Maria Magdalena, din păcătoasă ce era, prin pocăință a ajuns un suflet ales. Smulgându-se din noroiul păcatelor și îmbrăcând și sufletul în haina luminii, l-a urmat pe Iisus servindu-i, în tovarășia altor femei cuvioase. Lângă crucea lui Iisus, pe muntele Golgota, Maria stă alături de Maica Domnului. Și iubirea ei sinceră, adâncă și curată pentru Iisus, a fost răsplătită din belșug. Prima ființă căreia i s'a arătat Iisus după înviere, a fost Maria Magdalena. Ar fi putut ca să dorească ceva mai mult.

Ne apropiem de ziua Invierii. Dar este oare binepregătit sufletul nostru pentru această înălțătoare și sfântă zi a bucuriilor creștinești? Fiecare, individual, să ne punem această întrebare și să ne dăm în conștiință răspunsul sincer.

Iisus s'a jertfit pentru noi, pregătindu-ne calea spre fericire. Dar, pentru a ne putea face vrednici de nemărginita iubire a Fiului Dumnezeu, trebuie să lepădăm lucrurile întunecului și să ne îmbrăcăm sufletul în haina luminii.

Urmând exemplul Mariei Magdalena, să ne plângem și noi păcatele cu lacrimi sincere și cu ferma hotărâre de-a servi în viitor lui Dumnezeu.

Făcându-o aceasta, sufletul nostru primenit prin pocăință, se va putea bucura întru Domnul.

Prof. SABIN G. TRUȚIA
vicar episcopesc

MISIONARISM

Timpul Postului Mare este prielnic lucrului duhovnicesc, și mai ales lucrările de lămurire a acțiunii de reîntregirea bisericii.

Convins de acest adevăr Prea Sf. Sa Episcopul Nicolae, însoțit fiind de P. C. Păr. Ion Buiu, consilier eparhial și de C. P. diacon Ștefan Călugăru, în ziua de 19 Martie a. c., a vizitat centrele protopopești Turda și Iara.

La Turda, a stat de vorbă cu Păr. Prot. Gliga, dând lămuriri asupra unor lucrări necesare la catedrală.

La Iara, centru protopopesesc revenit, P. Sf. Sa, în prezența preoților din acest tract administrat de C. Păr. Aurel Dulău și a unui numeros public, a servit la Vecernie și a predicat. După slujbă, a avut loc o conferință cu preoții, în casa Păr. Prot. Domsa.

În ziua de 20 Martie a. c. cu tot timpul nefavorabil, Prea Sfinția Sa, având aceiași însoțitori, a vizitat centrele protopopești revenite Râciu și Teaca.

La Râciu la ora 10 a servit sf.

Liturgie și a predicat în fața unui numeros public. După slujbă, la casa parohială, s'a ținut o conferință cu preoții din acest tract condus de către Păr. M. Ciobanu, la care au luat parte Cucernicii preoți reveniți și misionarii din acest tract.

La Teaca la ora 5 d. m. P. S. Sa a servit la Vecernie și a predicat. La slujbă au fost prezenți și reprezentanții altor confesiuni.

După Vecernie preoții acestui tract condus de Păr. Aug. Pop, s'au întrunit la casa Păr. Gherman, unde a avut loc o conferință.

Luni 21 Martie a. c. P. S. Sa s'a întors la Reședință unde a luat parte la Conferința cu toți protopopii din Eparhie.

Tot pentru marea lucrare de lămurire în legătură cu acțiunea de reîntregire a bisericii, au plecat spre diferite centre ale Eparhiei, P. C. Sa pâr. vicar Sabin Truția, P. C. Consilier Dr. I. Moldovan, V. Bogdan și Aug. Faur.

Asupra acestor drumuri misionare vom mai reveni.

CRONICA EVENIMENTELOR

INTERNE

La Constanța a sosit în ziua de 18 Martie c. un vapor sovietic cu grâu selecționat de primăvară.

Grăut a fost repartizat pentru însemnătăzi.

Academia Republicii Populare Române a acordat în ziua de 23 Martie c. o serie de 15 premii, a 200.000 lei fiecare, pentru cele mai valoroase lucrări științifice, literare și artistice ce au fost prezentate la concurs.

Decernarea premiilor s'a făcut într'un cadru sărbătorec, de față fiind cele mai de seamă personalități politice, culturale și științifice din țară.

Operile premiate aduc un real folos pentru mai buna dezvoltare a vieții noastre sub toate aspectele ei.

EXTERNE

Paris. Poporul Spaniol nu se consideră legat de nici un angajament pe care guvernul franchist l-ar lua față de imperialiștii americani. Ca urmare, Comitetul Central al Partidului Comunist declară că poporul Spaniol nu va îndrepta niciodată armele împotriva Uniunii Sovietice și a celorlalte țări cu democrație populară.

Sofia. Problema păcii cointere-sează cu același viu interes toate

popoarele iubitoare de pace. La Sofia sau Praga, în Grecia liberă sau alte State dornice de liniște, ideea convocării unui Congres Mondial pentru pace este salutată cu entuziasm și se așteaptă să dea roadele ce se urmăresc.

Grecia liberă anunță că armatele populare au înaintat în noi poziții inamice, ocupând orașul Helidon din apusul Traciei.

Moscova. Comentând Pactul Atlanticului de Nord, ziarul „Pravda” din Moscova subliniază că acest pact înainte de a fi un instrument pentru pace, cum le place imperialiștilor apuseni să-l înfățișeze, este un „complot prin care se urmărește pregătirea celui de al treilea război mondial”.

Aceleași comentarii le fac și celelalte gazete din țările cu democrație populară.

Neînțelegerea acestor lucruri, poate creia țărilor participante la pact o situație asemănătoare ca aceea din Grecia.

BISERICESTI

Potrivit dispozițiilor Sf. Sinod, Congresul Național Bisericesc și Adunările Eparhiale de pe întreg cuprinsul Bisericii Ortodoxe Române se disolvă.

Până la alegerea noii Adunări Naționale Bisericești și a noilor Adunări Eparhiale vor funcționa, în mod provizor, vechile organizații.

În termen de 15 zile dela confirmarea Adunărilor Eparhiale provizorii, se vor alege și constitui forurile eparhiale și delegațiile în Adunarea Națională bisericească.

În Editura Institutului Biblic și de Misiune a apărut Noul Statut pentru Organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române.

Noul statut menține aceleași corporații bisericești ca și înainte. Pentru înființarea de noi parohii însă este necesar un număr de 500 familii la orașe și 400 la sate. În cazuri excepționale și la cererea motivată a credincioșilor se vor putea admite și parohii mai mici, după posibilitățile materiale ale credincioșilor.

seama cântăreților bisericești, face cunoscut tuturor că în această cauză e bine să se adreseze Direcției Comerciale Județene, din județul în care se află.

Numai de acolo pot obține lămuririle necesare, după ce în prealabil au arătat în adresa pe care o vor trimite situația materială a fiecărui cântăreț.

Cluj, la 18 Martie 1949

Consiliul Eparhial

Nr. 2002/1949

Comunicat

Spre orientare Cucernicilor preoți cu privire la lucrarea sesiilor bisericești și parohiale, dăm mai jos în copie adresa Nr. 1032/1949 a Direcțiunii Agricole, a Județului Suceava, trimisă Arhiepiscopiei din Suceava:

„Avem onoare a vă aduce la cunoștință să bine voiți a da dispoziții organelor Dvs. în subordine din județ, ca terenurile ce le posedă fiecare biserică să fie lucrate așa după cum au fost lucrate până în prezent”.

Cluj, din șed. dela 16 Martie 1949

NICOLAE

Const. Hașcău

Episcop

secretar

Nr. 1908/1949.

Circulară

Aducem la cunoștința tuturor că rasofoarul Ilarion Comisel din Sf. Mănăstire „Izvorul Tămăduirii Maicii Domnului” dela Râmeț-Alba pentru grave abateri dela disciplina monahală a fost scos din rândul monahilor.

Cluj, din ședința dela 16 Martie 1949.

p. Episcop

Secretar eparhial

Sabin Truția

Pr. C. Hașcău

Nr. 1954/1949.

Circulară

Potrivit adresei Sf. Mitropolii a Moldovei Nr. 1762/1949, monahul Cristofor Mrejeru din Mănăstirea Durău, jud. Neamț făcându-se vinovat de grave abateri dela disciplină a fost exclus din monahism.

Cluj, din șed. dela 16 Martie 1949.

p. Episcop

Secretar eparhial

Sabin Truția

Pr. C. Hașcău

No. 406/1949.

Concurs repetit

Se publică din nou concurs din oficiu cu termen de 15 zile dela prima apariție în „Renașterea”, în aceleași condițiuni arătate la prima publicare, pentru următoarele parohii necompletate la primul concurs:

Protopopiatul Bistrița: Sirioara.

Protopopiatul Buciumi: Brusturi, Chichișa, Răstoilul Deșert.

Protopopiatul Câmpia: Beudiu, Copru, Feldioara, Lacu, Tentea.

Protopopiatul Cluj: Făureni, Satu-lung, Chinteni.

Protopopiatul Cluj-Mănăstur: Arghiș, Ticu.

Protopopiatul Dej: Valea Groșilor Oșorheiu și Răzbuneni.

Protopopiatul Gârbou: Elciu.

Protopopiatul Gherla: Bonț.

Protopopiatul Huedin: Bociu, Răchitele și Vânători.

Protopopiatul Iara: Făgetul Ierii, Măgura Ierii, Plaiuri, Poșaga de sus și Surduc.

Protopopiatul Ileanda: Porcăreț, Răstoci și Sasa.

Protopopiatul Reteag: Batin, Branște și Căpâlna.

Protopopiatul Rodna - Năsăud: Runcul Salvei și Feldru.

Protopopiatul Cehul - Silvaniei: Băița.

Protopopiatul Zalău: Cizer.

Protopopiatul Alba: Dumitra, Intregalde, Negriștea și Valea Gălzii.

Protopopiatul Aiud: Vălișoara și Aiecuș.

Protopopiatul Arieș: Ceanul Mare, Cooc, Iacobeni,

Protopopiatul Luduș-Iernut: Beșineu, Bord, Gâmbuț, Hădăreni și Nandra.

Protopopiatul Reghin: Comori, Adrian, Apalina, Ercea, Teleacul, Mura Mare, Toldal, Urisiul de jos, Voivodeni.

Protopopiatul Sărmaș: Cămărașul, Tușinu.

Protopopiatul Râciu: Băla, Bozed, Fănațe, Grebenișul de Câmpie, Herghelia, Lechincioara, Merișor, Milășel, Moisa, Nima Râciului, Răzoare, Sângeorzul de Câmpie, Săulia, Uileșu.

Protopopiatul Teaca: Băița, Fântănița, Fărăgău, Lunca, Sopteni.

Protopopiatul Tg.-Mureș: Bărdești, Chinari, Ivănești, Ogari, Oroiu, Sântandrei, Hărtău.

Cluj, din ședința dela 9 Martie 1949.

NICOLAE

Cost. Hașcău

Episcop

Secretar

No. 406/1949.

Cocurs din Oficiu

Se publică concurs cu termen de 15 zile, în aceleași condițiuni, pentru următoarele parohii ce au devenit vacante:

Protopopiatul Gârbou: Barza.

Protopopiatul Gherla: Vale.

Protopopiatul Lăpuș: Boereni.

Protopopiatul Reteag: Ceaba și Răzbuneni.

Protopopiatul Jibou: Cioara.

Protopopiatul Luduș: Tăureni.

Protopopiatul Reghin: Căcuciu, Șerbeni, Răzoare, Șincai-Fănațe, Culpiu, Gălăuțaș și Comori.

Protopopiatul Teaca: Brăteni, Cosma, Gorenii, Sântu, Socolul de Câmpie și Milaș.

Protopopiatul Sărmaș: Boteni, Vaide-Cămăraș, Vișinelu.

Protopopiatul Tg.-Mureș: Căpușul de Câmpie, Iceland, Dileu-Vechi, Tirimia, Sântana de Mureș.

Protopopiatul Turda: Pruniș.

Protopopiatul Iclod: Cubleșul Someșan.

Protopopiatul Câmpia: Năsal.

Cluj, din ședința dela 16 Martie 1949.

NICOLAE

Const. Hașcău

Episcop

Secretar

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 2141/1949.

Comunicat

Aducem la cunoștința Prea Cucernicilor Protopopi și Cucernicilor Preoți din cuprinsul Eparhiei noastre, răspunsul dat de Onor. Minister al Sănătății, în urma intervenției care a făcut-o Inalt Prea Sfințitul Patriarh în cauza unei vile. Răspunsul este următorul:

„Către Patriarhia Română, Sfântul Sinod, Loco.

Referindu-ne la adresa Inalt Prea Sfinției Voastre Nr. 368/1949 avem onoare a vă aduce la cunoștință că, prin indisponibilitatea a două dintre cele mai mari hotele ale Ministerului Sănătății din Herculan (Severin și Hercule), abea mai putem să facem față angajamentelor din planul de muncă.

Numai, folosind la maximum toate vilele atribuite, credem că vom putea îndeplini, însă și cu multă greutate, angajamentele luate privitoare la cazarea muncitorilor, așa că, cu tot regretul vă comunicăm că nu putem renunța la vila „Doboșin”.

Dealtfel și Cucernicii preoți, fiind salariați publici, vor putea pleca în stațiuni cu familiile, urmând normele generale de trimiteri, adică trecând în prealabil prin fața Comisiunilor de triaj instituite de Minister și cari funcționează pe lângă Serviciile Sanitare de județ, iar în București pe lângă Inspectoratul General Sanitar al Capitalei.

p. Director, ss. Indescifrabil.

Subdirector, ss. Indescifrabil.”

Cei ce doresc să-și caure sănătatea la susnumita Stațiune balneară, vor cere din timp, la Serv. Sanitar din județ, ca să fje trecuți pe tabloul celor ce urmează să se prezinte la vizita pentru a fi trecuți definitiv pe tablou.

Cluj, la 22 Martie 1949.

Consiliul Eparhial.

Nr. 938/1649.

Comunicat

Având în vedere că preoții, în majoritatea lor, trăiesc în mijlocul poporului dela sate, iar datoria le incumbă de a sta în slujba poporului nu numai în cele duhovnicești, dar și ca îndrumători pe teren cultural și economic, Vă rugăm stăruitor să

abonați parohia la cotidianul „Frontul Plugarilor” care s'a dovedit a fi cel mai bun sfătuitor în care poporul muncitor dela sate poate găsi îndrumările necesare pentru o muncă din ce în ce mai rodnică.

Biserica noastră Ortodoxă se bucură de sprijinul larg al Guvernului, iar datoria preoțimii este să răspundă cu demnitate când i se cere un gest care tinde spre ridicarea nivelului cultural și economic al maselor muncitoare.

Cluj, la 10 Februarie 1949.

Vicar episcopesc

Sabin Truția

Nr. 2030/1949.

COMUNICAT

Urgităm trimiterea inventarierii bunurilor publice.
Cluj, la 18 Martie 1949

Consilier V. Bogdan

Nr. 1981/1949

Comunicat

În Buletinul Oficial Nr. 6 din 11 Martie 1949, pag. 26, a apărut Deciziunea dată de Onor. Minister al Sănătății sub Nr. 23.427 din 9 Martie 1949, în legătură cu taxele ce se vor percepe în viitor pentru vizitele medicale și scutirile de aceste taxe a salariaților și pensionarilor precum și a membrilor lor de familie.

Pentru orientare, îndrumăm întreaga noastră preoțime ca să citească acest buletin care se află la fiecare Primărie.

Cluj, la 15 Martie 1949

NICOLAE

Const. Hașcău

Episcop

secretar

Nr. 1971/1949.

COMUNICAT

Deoarece dela mai mulți Prea Cucernici Păr. Protopopi și Cucernici preoți, ni se cer informații cu privire la posibilitatea primirii de cartele pentru îmbrăcăminte și alimente pe